

STORTINGET

Innst. 138 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:85 S (2017–2018)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Tore Storehaug og Olaug V. Bollestad om gjeninnføring av forbudet mot 19 reptilarter i Norge

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne viser til at regjeringen i mai 2017 legaliserte 19 reptilarter (9 slangearter, 7 øglearter og 3 skilpaddearter med virkning fra 15. august 2017. Dette innebærer risiko for folkehelse og dyrevelferden. Fagmiljøer som Folkehelseinstituttet og Veterinærinstituttet frarådet derfor legaliseringen i sine høringssvar til forskriftsendringen.

Forslagsstillerne er videre kritiske til bruken av fordyr som legaliseringen bringer med seg. Selv om levendeføring er forbudt etter dyrevelferdsloven § 14, er det ikke uvanlig at det skjer. Det reiser etiske betenkeligheter å masseprodusere dyr som kun skal brukes til for for hobbydyr og ikke har noen verdi ut over dette. Dette støttes av Veterinærinstituttet.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

- «1. Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot reptilartene som ble legalisert med virkning fra 15. august 2017, med umiddelbar virkning.
2. Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for at et eventuelt nytt forbud også kan omfatte reptiler som er anskaffet mellom oppheving av forbudet og gjeninnføringen av det.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Ingunn Foss, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Kjell-Børge Freiberg og Morten Ørsal Johansen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til Representantforslag 85 S (2017–2018) fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Tore Storehaug og Olaug V. Bollestad om gjeninnføring av forbudet mot 19 reptilarter i Norge.

Komiteen viser til at forbudet mot hold av eksotiske dyr ble innført i 1976. I mai 2017 legaliserte imidlertid regjeringen hold av 19 reptilarter, med virkning fra 15. august 2017, til bruk som hobbydyr.

Som det kommer frem i vedlagte svarbrev fra statsråd Jon Georg Dale av 8. januar 2018, viser komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre til at denne legaliseringen ble gjort på grunnlag av Mattilsynets anbefalinger. Tilsynet er et viktig kunnskapsorgan i slike saker, og det sentrale i anbefalingene var at lovlig dyrehold av reptilene ville ha lavere smitterisiko enn dersom dette dyreholdet ikke var lovlig. På denne måten kan en i større grad oppnå bedre og legitim tilgang til hygieneinformasjon og forebygge smittefare fra eventuelle sykdommer fra dyrene. Disse medlemmer peker derfor på at et lovlig dyrehold vil innebære at det er lettere for veterinærer og dy-

reholdere å drive med et mer forutsigbart og forebyggende helsearbeid.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at tunge fagmiljøer som Veterinærinstituttet og Folkehelseinstituttet i høringen frarådet legaliseringen som skjedde i fjor. Vitenskapskomiteen for mattrygghet har også påpekt flere risikomomenter ved en slik legalisering. I et folkehelseperspektiv trekkes det særlig fram at salmonella inngår i den vanlige tarmfloraen hos reptiler, og at legalisering ventelig vil medføre økt hyppighet av salmonellainfeksjoner både hos mennesker og andre dyr enn reptiler. Disse medlemmer påpeker at slike infeksjoner kan være alvorlige, spesielt for barn, syke, gravide og eldre. Legalisering kan også medføre økt antibiotikaresistens, ettersom antibiotikaresistente salmonellabakterier er påvist hos reptiler. Folkehelseinstituttet uttalte den gangen at «...endringer i regelverket for hold av eksotiske dyr frarådes, siden vi anser at dette vil kunne utgjøre et betydelig folkehelseproblem».

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre peker videre på at dette også vil ha positiv effekt på dyrevelferden. Norge har vært et foregangsland knyttet til dette. Reptiler har imidlertid i lang tid stått utenfor, før dyreholdet ble lovlig. Nå er også disse dyrene innlemmet i det samlede arbeidet for god dyrevelferd basert på etablert kunnskapsbygging for både dyreholdere og veterinærer. De 19 reptilartene har fått rettigheter på linje med andre dyr i Norge, og dette er sentralt for det helseforebyggende arbeidet. Disse medlemmer peker også på at en i større grad kan etterprøve skade og mislighold av dyrene med disse rettighetene, enn om dyreholdene var ulovlige.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti synes det er oppsiktsvekkende at man liberaliserer fordi det allerede var så mange som hadde slike dyr ulovlig. Disse medlemmer viser til at Veterinærinstituttet i sitt høringssvar advarte mot at flere personer uten spesiell kompetanse vil skaffe seg disse dyrene, og at de fryktet for konsekvensene for dyrevelferden på bakgrunn av dette. Erfaring fra andre land tilsier for øvrig at smugling av ulovlige arter ikke løses ved legalisering av enkelte arter.

Disse medlemmer viser for øvrig til begrunnelsene i representantforslaget og påpekningen av flere dyrevelferd utfordringer der.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at forutsigbarhet er viktig i mange bransjer og for aktører. Dis-

se medlemmer peker på at så ikke er tilfellet dersom en allerede et halvår etter at forbudet ble opphevet, velger å forby dyreholdet av reptiler. Det er viktig at dyreholdere og fagmiljøer opplever kontinuitet og forutsigbare rammebetingelser som ikke virker belastende, både for dyrene og de som har investert for å oppnå den beste dyrevelferden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, peker også på at det på den korte tiden siden forbudsopphevelsen ikke er gjort erfaringer som tilsier at det er grunnlag for å trekke tillatelsen tilbake.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti er enige i at forutsigbarhet er viktig. Disse medlemmer anser imidlertid den liberaliseringen som regjeringen foretok i fjor på dette området som så uheldig og så unødvendig at man likevel ønsker at Stortinget raskt pålegger regjeringen å gjeninnføre forbudet mot disse reptilartene. Tatt i betraktning den korte tiden artene har vært lovlige, er det gode muligheter for å begrense risikoen legaliseringen har medført for folkehelsen og dyrevelferden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, vil på bakgrunn av dette fremme følgende forslag:

«Dokument 8:85 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Tore Storehaug og Olaug V. Bollestad om gjeninnføring av forbudet mot 19 reptilarter i Norge – vedtas ikke.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot reptilartene som ble legalisert med virkning fra 15. august 2017, med umiddelbar virkning.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot reptilartene som ble legalisert med virkning fra 15. august 2017, med umiddelbar virkning.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:85 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Tore Storehaug og Olaug V. Bollestad om gjeninnføring av forbudet mot 19 reptilarter i Norge – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 27. februar 2018

Geir Pollestad

leder

Morten Ørsal Johansen

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråd Jon Georg Dale til næringskomiteen, datert 8. januar 2018****Svar på spørsmål frå næringskomiteen - Dokument 8:85 S (2017-2018) - Representantforslag frå stortingsrepresentantane Steinar Reiten, Tore Storehaug og Olaug V. Bollestad om gjeninnføring av forbod mot 19 reptilartar i Noreg**

Eg viser til brev av 19. desember 2017 frå næringskomiteen der ein ber om vurdering frå Landbruks- og matdepartementet av representantforslag framsett i Dokument 8:85 S (2017-2018).

Det blir fremja to forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot reptilartene som ble legalisert med virkning fra 15. august 2017, med umiddelbar virkning.*
2. *Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for at et eventuelt nytt forbud også kan omfatte reptiler som er anskaffet mellom oppheving av forbudet og gjeninnføringen av det.*

Eg vil her gjere greie for mi vurdering av dei to forslaga:

Forslag nr. 1

Forslagstillarane ynskjer at regjeringa skal innføre forbod mot hald av 19 reptilartar som det vart lov å halde i private heimar frå 15. august 2017. Dei meiner det inneber risiko for folkehelsa og dyrevelferda å tillate slikt hald. Dei er òg kritiske til bruken av fôrdyr som eit slikt hald fører med seg, og viser vidare til at rømmingsfare kan påføre menneske frykt og utsette dei for fare.

Forbudet mot hald av eksotiske dyr vart innført i 1976. Det har vore jobba lenge for å mjuke opp dette forbudet. I St. meld. nr. 12 (2002-2003) *Om dyrehold og dyrevelferd* vart arbeidet med ei positivliste signalisert. I 2016 sendte Mattilsynet eit forskriftsforslag med ei liste over reptilartar som utifrå ei fagleg vurdering kunne haldast i private heimar, på brei høyring.

Mattilsynet fekk ei rekkje høyringsinnspel frå ulike fagmiljø og enkeltpersonar. Dei argumenta som representantane meiner bør medføre eit fortsatt forbod, kom også fram i høyringa og vart nøye vurdert, på same måte som Mattilsynet vurderte alle dei ulike innspela dei fekk.

Når det gjeld smitteomsynet, peika Mattilsynet i si høyringsoppsummering på at Veterinærinstituttet og Folkehelseinstituttet ga uttrykk for høgare risiko for smitte til menneske enn det Vitskapskomiteen for mattryggleik konkluderte med. Mattilsynet sa vidare at dei meinte lovlege dyrehold ville innebere lågare smitterisiko enn ulovlege dyrehold som hadde nokså stort omfang. Dei meinte ei legalisering ville gjere det lettare å informere reptileigarane om hygienetiltak og førebyggje spreiding av sjukdom frå reptila. Mattilsynet meinte òg at ei legalisering i sum ville vere positivt for dyrevelferda, ikkje minst på grunn av at det allereie var omfattande ulovleg hald av slike dyr.

Etter ei fagleg totalvurdering opprettheldt Mattilsynet si anbefaling med enkelte små endringar. Eg og regjeringa lytta til dei faglege råda som Mattilsynet gav. Nitten reptilartar kunne difor frå 15. august 2017 haldast som hobbydyr i private heimar.

Det var og er delte meiningar i befolkninga om privat hald av reptil. Eg meiner likevel det var riktig å lytte til dei anbefalingar som Mattilsynet som fagleg forvaltningsorgan har gitt.

Forslag nr. 2

Forslagstillarane ber også om ei vurdering av om eit nytt forbod kan omfatta reptil som er skaffa etter at haldet blei lovleg.

Dersom eit forbod blir innført på nytt og forbudet også skal omfatta dyr som no blir haldne lovleg, måtte først og fremst spørsmålet om kva som skulle skje med desse dyra vurderast. Dyreparkar og liknande kan vere moglege avtakarar i Noreg, men i dei fleste tilfella måtte nok dyra i så fall avlivast.

Sjølv om det rettsleg antakelig ville vere mogleg at eit forbod kunne omfatte også desse dyra, ville det måtte gjerast ei nærare vurdering – mellom anna knytt til spørsmål om det kunne utløyse krav om kompensasjon frå dyreeigarar.